

Til menigheter, kirkelige fellesråd, proster, biskoper og bispedømmeråd

Dato: 10.12.2013

Vår ref: 12/29-15 HAA

Deres ref:

Veiledning om utforming av skråstilte stolaer for diakoner

Et e-brev fra Kirkerådet, 10. desember 2013

Kirkemøtet 2013 fattet vedtak om å innføre skråstilte stolaer for diakoner. Et forslag til reviderte retningslinjer for liturgiske klær ble sendt på høring, og disse retningslinjene ble vedtatt av Kirkerådet 26. september 2013.

Følgende punkter i *Retningslinjer for liturgiske klær* gjelder skråstilt stola for diakoner:

Punkt 1.1, 2. ledd, siste setning: Liturgisk drakt for vigslet diakon er hvit alba med skråstilt stola.

Punkt 1.1, 5. ledd: Liturgisk drakt brukes med eller uten hvitt singulum (belte). Til liturgisk drakt brukes sorte sko.

Punkt 1.3: Stola godkjent til bruk i Den norske kirke, er et farget bånd med bredde 8-12 cm. Stola for prest legges rundt nakken og bæres slik at stolastolpene henger rett ned foran. Stola for diakon bæres over venstre skulder, slik at stolastolpene føres skrått over forsiden og baksiden av kroppen til motsatt side, hvor stolpene hektes sammen ved høyre hofte. Fra hoften faller stolpene rett ned.

Stolaen er et symbol i seg selv. Stola for prest bør være utstyrt med et kors eller chi rho i nakken. Stola for diakon bør være utstyrt med et kors på venstre skulder. Dersom det skal være flere symboler på stolaen, må det tilstrebes enkelhet, og en må sørge for at symbolene er klare og blir samordnet både i motivvalg og utførelse.

Fargen på stolaen bestemmes av kirkeåret og de kirkelige handlinger etter retningslinjer for liturgiske farger i kirkens bøker (se *Retningslinjer for bruk av liturgiske farger*, 8.2a). Fargene er hvitt, rødt, fiolett og grønt. På fiolett stola bør gull dekor ikke brukes.

Punkt 3.1: Utgiftene til alba og stola for de tjenestegrupper som er pålagt å bruke dette, dekkes av arbeidsgiver etter satser som fastsettes ved forhandlinger.

Her følger utfyllende kommentarer og råd om utforming av skråstilte stolaer for diakoner:

Av de nye retningslinjene fremgår det at vigslingstegnet på liturgisk drakt for diakoner er en skråstilt stola, som bæres utenpå en alba. Det betyr at kun vigslede diakoner bærer skråstilt stola.

En stola skal henge med en viss tyngde. Materialer til forside og bakside av stolaen, eventuelt til et indre fór, må velges med tanke på nødvendig stødighet. Stolaen bør fortrinnsvis lages av naturmateriale. Kvaliteten i stoffet på stolaens bakside må kunne fungere godt sammen med materialkvaliteten i albaen, for å unngå statisk elektrisitet eller at stolaen sklir.

En stola bør sjelden være bredere enn 8 – 10 cm. For at en skråstilt stola skal falle pent, anbefales en bredde på ca 8 cm og ikke bredere enn 10 cm. Stolaens lengde må tilpasses den enkelte person slik at stolpene når ned og ender 5 – 10 cm over albaens nedre kant. Hvis skråstolaen har en knekk, må stolpene tilskjæres slik at knekken kommer ved hoftekammen. Hvis en skråstola er smal, kan den ha stolper som består av bare ett stykke, uten tilskåret knekk. For å hekte stolastolpene sammen ved hoften, anbefales det ikke å bruke lenke av metall eller borrelås. Bedre er å bruke knapp eller hempe eller finne andre egnede løsninger.

En stola er et symbol i seg selv. Den er først og fremst et symbol på den kirkelige tjenesten som personen inngår i. Dessuten formidler stolaenes ulike kirkeårsfarger et eget betydningsinnhold. I tillegg skal en skråstilt stola ha et lite kors, gjerne et malteserkors eller et gresk kors, på venstre skulder. Korset plasseres inntil sømmen øverst på forsiden av stolaen eller rett over denne der stolaen topper seg på skulderen. Andre symboler plasseres fortrinnsvis nederst på stolpene. For diakoner kan det anbefales å ha et malteserkors nederst på begge stolpene, eller nederst kun på den fremre stolpen.

Utover dette behøves ikke flere symboler. Det bør tilstrebes enkelhet og klarhet i valg av farge, motiv og utforming av en stola. På stolastolpen som skrår over ryggen må det aldri være noe symbol. På den fremre, skråstilte delen frarådes det å plassere symboler som lys, kors, nattverdkalk eller andre symboler som er basert på en rett akse. Eksempler på symboler som kan passe til en skråstola er Noah-duen (med olivenblad), Helligånd-duen (som alltid kommer ovenfra), kornaks o.l.

Farger som anvendes i symbol og dekor på en stola må samsvare med det som kirkeårets farge står for. Det kan være hensiktsmessig for den hvite stolaen å la hovedfargen være naturhvit eller gyllen, eventuelt med hvit dekor. Bleket hvit stola eller alba kan gi et skittent preg sammen med andre hvite farger og bør unngås. Til fiolett stola kan sølv eller gråtonet dekor anbefales.

Både skråstilte og rettstilte stolaer kan være vendbare, hver med to kirkeårsfarger, eller bestå av fire enkeltsidige stolaer. En vendbar stola er rimeligere i anskaffelse, men er til gjengjeld mer utsatt for slitasje ved at motiv på innsiden kan slites av gnissing mot albaen. Den er også konstruksjonsmessig mer krevende å tilpasse skuldre eller nakke uten å virke stiv og klumpete på grunn av sine to fremsider.

Liturgiske drakt for diakoner kan brukes med eller uten hvitt singulum. Singulum kan imidlertid gi et litt urolig inntrykk når både stolastolper og singulum henger ned, enten det er på hver sin side eller på samme side.

Med vennlig hilsen

Jens-Petter Johnsen
Direktør i Kirkerådet

Paul Erik Wirgenes

Avdelingsdirektør